

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2021, sp. zn. 7 Tdo 219/2021, ECLI:CZ:NS:2021:7.TDO.219.2021.1

Číslo: 56/2022

Právní věta:

Pokud pachatel s využitím omylu banky odčerpal peněžní prostředky z bankovního účtu, dopustil se tím trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku ke škodě banky (viz rozhodnutí pod č. [27/2014-II. Sb. rozh. tr.](#)). To však neplatí bezvýjimečně, zejména nikoli v případě, že pachatel nezaměřil svůj útok (v řadě realizovaných kroků) jen na výběr finančních prostředků z účtu u banky, ale především na podvodné získání možnosti disponovat s účtem na základě zmocnění vylákaného od majitele účtu. Za takové situace jsou jeho následné úkony (pokyny k převodům či výběrům), byť jsou jinak v rozporu s právem, formálně autorizovány oprávněnou osobou a poškozeným je majitel účtu, nikoli banka, která neměla možnost posoudit neoprávněnost dispozic s účtem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.03.2021

Spisová značka: 7 Tdo 219/2021

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podvod

Předpisy: § 209 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. [4 Tdo 812/2013](#), uveřejněné pod číslem 27/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2004, sp. zn. [11 Tdo 40/2004](#), uveřejněné pod číslem 14/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného J. B. proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2020, sp. zn. 7 To 367/2020, v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 1 T 188/2019.

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 14. 8. 2020, sp. zn. 1 T 188/2019, byl obviněný J. B. uznán vinným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku a byl za to odsouzen podle § 209 odst. 4 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 3 roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Dále byl obviněnému podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku uložen peněžitý trest, a to podle § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku ve výměře 100 denních sazeb s výší jedné denní sazby 5 000 Kč, tedy v celkové výměře 500 000 Kč, a podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku byl současně stanoven pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 roku. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. pak bylo rozhodnuto o nároku poškozeného J. F. jakožto dědice po M. R. na náhradu škody.

2. Podle skutkových závěrů soudu prvního stupně se obviněný dopustil uvedeného zločinu jednáním spočívajícím v tom, že v úmyslu získat majetkový prospěch zneužil nepříznivého zdravotního stavu svědkyně M. R., která trpěla závažnou duševní chorobou nikoli přechodného rázu, a to demencí středního stupně, přičemž její kognitivní funkce byly zásadním a nevratným způsobem poškozeny, dne 15. 5. 2018 s vědomím toho, že svědkyně, duševně nemocná seniorka starší 80 let, byla přes svůj nepříznivý zdravotní stav pouhý den předtím, tedy dne 14. 5. 2018, na vlastní žádost (tzv. negativní reverz) za jeho doprovodu propuštěna z T. nemocnice, kde byla hospitalizována od 7. 5. 2018 na oddělení geriatric, této dal dne 15. 5. 2018 na pobočce České pošty v Ř. u P. podepsat listinné dokumenty (plné moci), na jejichž podkladě byl oprávněn uzavírat, měnit nebo ukončovat smlouvy týkající se investičních služeb a majetkových účtů vedených na jméno svědkyně u České spořitelny, a. s., přestože svědkyně s ohledem na její shora popsany zdravotní stav nemohla porozumět podstatě, účelu a obsahu jí podepsaných plných mocí. Obviněný následně uplatnil plné moci, jako její údajně vědomé projevy vůle, následujícím způsobem:

- na základě plné moci k jednání souvisejícímu s investičními službami ze dne 15. 5. 2018 uskutečnil téhož dne na pobočce České spořitelny, a. s., v P. 10 - S. celkem 8 jednorázových pokynů na prodej cenných papírů v hodnotě 4 180 106,69 Kč z majetkového účtu č. XY, vedeného u České spořitelny, a. s., na jméno M. R., ve prospěch účtu č. XY, jehož jediný majitel a disponent je obviněný J. B.,

- na základě plné moci k ukončení smlouvy o penzijním připojištění ze dne 15. 5. 2018 ukončil téhož dne na pobočce České spořitelny, a. s., v P. 10 - S. penzijní připojištění č. XY, vedené na jméno svědkyně u Penzijního fondu České spořitelny, a. s., přičemž byla ve prospěch účtu č. XY, jehož jediným majitelem a disponentem je obviněný J. B., vyplacena částka ve výši 99 593 Kč,

- a dále využil nepříznivého zdravotního stavu svědkyně M. R., přičemž dne 21. 5. 2018 společně se svědkyní navštívil pobočku Raiffeisenbank v Ř. u P. a svědkyni zneužil k prodeji investičních nástrojů ze smlouvy č. XY, vedených na jméno svědkyně, ve výši 320 105,96 Kč, které převedl ve prospěch účtu č. XY, vedeného na jméno svědkyně u České spořitelny, a. s., tato částka byla připsána na účet dne 24. 5. 2018, ještě též den uskutečnil převod částky ve výši 300 000 Kč ve prospěch účtu č. XY, jehož jediným majitelem a disponentem je obviněný J. B., který je jako jediný oprávněn nakládat i s daným bankovním účtem č. XY svědkyně M. R. na základě plné moci,

přičemž shora uvedené právnické osoby uskutečnily zmíněné finanční transakce při neznalosti skutečnosti, že svědkyně M. R. nebyla vzhledem ke svému duševnímu stavu schopna vůbec projevit svou vůli, čímž způsobil poškozené obchodní společnosti Česká spořitelna, a. s., škodu ve výši 4 279 699,69 Kč, a poškozené obchodní společnosti Raiffeisenbank, a. s., škodu ve výši 320 105,96 Kč.

3. Zmíněný rozsudek následně napadli obviněný a státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 4 odvoláními. Z podnětu odvolání státní zástupkyně Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 11. 2020, sp. zn. 7 To 367/2020, podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 písm. b) tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněného odsoudil podle § 209 odst. 4 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v délce 3 roků, pro jehož výkon ho podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Dále byl obviněnému podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku uložen peněžitý trest, a to ve výměře podle § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku 100 denních sazeb s výší jedné denní sazby 5 000 Kč, tedy v celkové výměře 500 000 Kč. Podle § 70 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému uložen rovněž trest propadnutí věci, a to finanční částky konkrétně specifikované ve výrokové části citovaného rozhodnutí. Odvolání obviněného pak bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

II. Dovolání obviněného

4. Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím obhájce dovolání, opírající se o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. e), g) a l) tr. ř. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. uvedl, že jeho trestní stíhání bylo po celou dobu nepřipustné s ohledem na zpětvzetí souhlasu M. R., která byla poškozenou, s trestním stíháním podle § 163 odst. 1 tr. ř. a § 11 odst. 1 písm. l) tr. ř. Toto zpětvzetí bylo učiněno zcela svobodně, projev vůle M. R. byl jasný, srozumitelný a určitý, což bylo potvrzeno i výpovědmi svědkyň L. B. a I. K. Vyšetřující komisařka nechtěla osobní prohlášení M. R. přijmout, proto došlo k sepsání listiny o zpětvzetí souhlasu s trestním stíháním.

5. Pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obviněný podřadil tři skupiny vad, které podle něj měly rozhodující vliv na správnost napadeného rozsudku i řízení mu předcházející, a to nesprávné právní posouzení skutku jako trestného činu a porušení zásady presumpce neviny, dále porušení práva obviněného na obhajobu a rovněž existenci opomenutých důkazů. Konkrétně k nesprávnému právnímu posouzení skutku jako trestného činu a porušení zásady presumpce neviny obviněný uvedl, že dovozený skutkový stav i jeho právní posouzení neodpovídají provedenému dokazování, proto z důvodu existence tzv. extrémního rozporu musí Nejvyšší soud zasáhnout do skutkových zjištění. Z dokazování totiž podle obviněného vyplynulo, že M. R. nejednala v omylu, ale zcela svobodně a finanční prostředky mu darovala. Tento závěr byl potvrzen i u veřejného zasedání při výslechu znalce MUDr. M. P., který uvedl, že M. R. nebyla v inkriminované době nezpůsobilá svobodně jednat, resp. netrpěla demencí těžké etiologie, neboť u ní nebyly přítomny žádné závažné změny duševního stavu, k čemuž znalec odkázal na hodnotu MMSE ze dne 12. 7. 2018 a vyšší kapacitu mentálních funkcí. Odvolací soud, který byl ve znaleckých otázkách laikem, nemohl závěry znalce MUDr. M. P., pokud byly odůvodněné, podložené, odborně správné a logické, byť odporovaly závěru jiných znalců, nepřijmout, naopak z nich musel vycházet (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2007, sp. zn. [III. ÚS 299/06](#), a ze dne 8. 9. 2020, sp. zn. [III ÚS 1477/20](#)). Kromě toho bylo nutné užít zásadu *in dubio pro reo*, nikoliv postup zcela opačný. Závěry znalců MUDr. P. K. a PhDr. J. K. byly automaticky převzaty a použity v neprospěch obviněného jako podklad pro jeho odsouzení, aniž by byly soudem správně hodnoceny. Odvolací soud tyto znalce již k vysvětlení nastalých rozporů nevyslechl ani nezajistil vypracování revizního znaleckého posudku (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2003, sp. zn. [4 Tz 80/2002](#)). Z dalších provedených důkazů pak vyplynulo, že M. R. nebyla v době udělení plných mocí obviněnému nezpůsobilá svobodně jednat, naopak několik let plánovala dát peníze obviněnému nebo tomu, kdo se o ni bude starat. Ze svědeckých výpovědí byla převzata pouze část vyznívající v neprospěch obviněného a z některých nebyly učiněny skutkové závěry vůbec (svědkyně I. K.). Stejně tak nebyla žádná opora v důkazech pro to, aby soudy neuvěřily obviněnému ohledně okolností propuštění M. R. z T. nemocnice, zejména že by ji měl nutit k dimisi, kterou žádala sama jmenovaná. Dále obviněný namítl nesprávně uvedenou výši tvrzené škody a také

chyby v popisu skutkového děje, neboť nečerpal finanční prostředky pouze na základě plných mocí, ale byl s M. R. osobně v České spořitelně, kde se ona sama osobně v převodu angažovala. Policejní orgán měl pak možnost M. R. opakovaně slyšet v době, kdy ještě žila, avšak nevyužil této možnosti, což představuje porušení práva obviněného na obhajobu. Došlo tudíž k porušení zásady presumpce neviny a z ní vyplývajícího principu *in dubio pro reo*, přičemž podle obviněného napadený rozsudek vykazuje znaky libovůle. K námitce nesprávného právního hodnocení obviněný uvedl, že soudy obou stupňů nesprávně posoudily subjektivní stránku trestného činu, jelikož nemohl u M. R. změnu směrem k nezpůsobilosti (pokud takový stav vůbec nastal) rozpoznat, tuto skutečnost neodhalili ani pracovníci v bance, na poště či v domově seniorů. Soudy obou stupňů pouze předpokládaly úmysl obviněného, resp. vycházely ze způsobeného následku, který ještě vymezily zcela vadným způsobem. Nezabývaly se totiž ve vztahu k výši způsobené škody tím, že darované finanční prostředky byly užity pro M. R., přičemž obviněný předložil důkazy o platbách za výdaje, avšak soud tuto skutečnost v napadeném rozsudku vůbec nehodnotil. Pokud pak soud prvního stupně označil jako poškozené banky, ty evidentně neutrpěly žádnou škodu, když nepřijaly žádné kroky k vymáhání tvrzené škody.

6. Porušení svého práva na obhajobu obviněný spatřoval v tom, že se odvolací soud zcela opomenul zabývat jeho námitkami, v jejichž rámci navrhoval i značné množství důkazů, a nevěnoval dostatečnou pozornost výsledku znalece MUDr. M. P., který jako jediný provedl. Po celou dobu trestního řízení byl obviněnému kladen za vinu jiný skutek, zástupci bank nebyli poučeni o právech poškozeného v trestním řízení a nemohli se k věci vyjádřit. Postupem soudu prvního stupně, který změnil popis skutku a osobu poškozeného, bylo zjevně nejen zkráceno právo obviněného na obhajobu, neboť mu nebyl dán dostatečný čas k přípravě a nebylo mu umožněno reagovat na odlišně zvolenou právní kvalifikaci, ale došlo zejména k porušení jeho práva na spravedlivý proces.

7. K námitce týkající se opomenutých důkazů pak obviněný uvedl, že v průběhu trestního řízení učinil velké množství důkazních návrhů, zejména co se týče navrhovaných svědků, jejichž výpověď byla způsobilá vyvrátit skutečnosti tvrzené obžalobou, avšak soudy obou stupňů tyto důkazy zpochybňující vinu obviněného ignorovaly, což je v rozporu např. s nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. [I. ÚS 733/01](#). Odvolací soud navíc nezamítl důkazní návrhy obviněného procesním usnesením, jak ukládá trestní řád.

8. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. obviněný sdělil, že jej uplatňuje, protože jeho odvolání bylo Městským soudem v Praze zamítnuto, ač předcházející řízení bylo zatíženo výše popsanými vadami, naplňujícími dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

9. Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze a zprostil ho v celém rozsahu obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř., neboť skutek označený v žalobním návrhu není trestným činem, případně aby věc vrátil Městskému soudu v Praze nebo Obvodnímu soudu pro Prahu 4, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Obviněný současně navrhl, aby bylo postupem podle § 265o odst. 1 tr. ř. rozhodnuto o odložení či přerušení výkonu napadeného rozhodnutí.

10. Dovolání obviněného bylo podle § 265h odst. 2 tr. ř. zasláno Nejvyššímu státnímu zastupitelství k možnému vyjádření, které však nebylo do dne konání neveřejného zasedání Nejvyššímu soudu doručeno.

III.

Posouzení důvodnosti dovolání

11. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání obviněného je přípustné [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. a), h) tr. ř.], bylo podáno obviněným jako osobou oprávněnou prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze

toto podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Dovolání obsahuje i obligatorní náležitosti stanovené v § 265f odst. 1 tr. ř.

12. Obviněný opřel své dovolání o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. a podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. s odkazem na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

13. Pokud jde o první z nich, tedy podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř., tento dovolací důvod je dán, jestliže proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřípustné. Zmíněný stav nastane v případě vedení trestního stíhání, ačkoli ve věci existoval některý z obligatorních důvodů uvedených v § 11 odst. 1, 2 tr. ř. nebo v § 11a tr. ř., pro který nelze trestní stíhání zahájit, a bylo-li již zahájeno, musí být zastaveno. Podle § 11 odst. 1 písm. l) tr. ř. pak jeho existenci může založit i situace, v níž bylo trestní stíhání podmíněno souhlasem poškozeného, pokud jeho souhlas nebyl dán nebo byl vzat zpět. Obviněný k tomu konkrétně namítl, že M. R. vzala zpět souhlas s jeho trestním stíháním podle § 163 odst. 1, 2 tr. ř., přičemž toto zpětvzetí bylo učiněno zcela svobodně a projev její vůle byl jasný, srozumitelný a určitý, a proto jeho trestní stíhání bylo podle § 11 odst. 1 písm. l) tr. ř. nepřípustné.

14. K posouzení zmíněné argumentace je třeba nejprve vyjasnit, zda lze M. R. považovat ve smyslu § 43 tr. ř. za osobu poškozenou a současně nacházející se k obviněnému ve vztahu ve smyslu § 100 odst. 2 tr. ř., z jejíž pozice by posléze byla podle § 163 odst. 1 tr. ř. oprávněna udělit, resp. vzít zpět souhlas s trestním stíháním obviněného, a zda tento úkon učinila. Soud prvního stupně považoval za poškozené v této trestní věci výlučně banky, u nichž byly provedeny finanční transakce popsané ve skutkové větě ve výroku o vině v jeho rozsudku, odvolací soud pak jako osobu poškozenou označoval v odůvodnění svého rozhodnutí i M. R. Je namístě dodat, že obviněný k tomu v dovolání v podstatě nepředložil bližší argumentaci.

15. Nejvyšší soud dále uvádí, že poškozeným je podle § 43 odst. 1 tr. ř. mimo jiné ten, komu byla trestným činem způsobena majetková škoda, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil. V případě trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku by taková osoba zjevně měla existovat, neboť obligatorním znakem jeho skutkové podstaty je mimo jiné způsobení škody na cizím majetku.

16. Dále je namístě zmínit, že na podvodu může být zainteresováno až pět osob: pachatel, osoba uváděná pachatelem v omyl nebo jednající v omylu, osoba provádějící v omylu majetkovou dispozici, osoba poškozená a osoba obohacená. Je proto možné hovořit mimo jiné o dotčené osobě, kterou může být jednak osoba, kterou pachatel uvedl v omyl (ale sama neprovádí majetkovou dispozici), dále osoba, kterou pachatel uvedl v omyl a která zároveň v omylu provádí příslušnou majetkovou dispozici, a konečně osoba, kterou pachatel neuvedl v omyl, ale která v důsledku omylu jiné osoby (vůči níž se pachatel dopustil podvodného jednání) provádí - v omylu - majetkovou dispozici (viz ŠČERBA, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. Svazek 2. § 205 až 421. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1687). Jak je zřejmé z mechanismu jednání, realizovaného obviněným (stran námitek obviněného směřujících proti tomu, jak bylo jeho jednání uskutečněno apod., viz dále), obviněný jednal primárně vůči M. R., u níž, zjednodušeně řečeno, využil jejího nepříznivého zdravotního stavu, resp. omezení kognitivních funkcí, tedy toho, že v podstatě nevěděla, co mu podepisuje či co pro něj činí, a využil ji k provedení úkonů v podobě zejména zmocnění k nakládání s prostředky na bankovních účtech. Na jejich základě následně učinil další kroky vůči bankovním institucím, které prodaly cenné papíry M. R., ukončily její a jimi vedené finanční produkty apod. a získané peněžní částky převedly do dispozice obviněného. Z uvedeného je zřejmé, že obviněný byl pachatelem, který jednal podvodně vůči M. R. (uvedl ji v omyl), přičemž v důsledku jejího omylu, resp. v návaznosti na něj, další osoby (finanční instituce) provedly majetkové dispozice, kterými odčerpaly část majetku M. R. ve prospěch obviněného (pokud i M. R. učinila určité majetkové dispozice, směřující k prodeji investičních nástrojů, byly získané finanční prostředky vloženy na její účet, tedy zůstávaly nadále v rámci její

majetkové sféry, přičemž teprve z tohoto účtu byly prostředky úkonem obviněného, na základě podvodně vylákaného zmocnění, převedeny na jeho účet).

17. Z uvedeného vyplývá, že konečný negativní majetkový efekt jednání obviněného dopadl do sféry M. R., která tak byla poškozenou osobou (byla jí způsobena majetková škoda). K tomu Nejvyšší soud doplňuje, že není namístě nijak zpochybňovat závěry rozhodnutí, zmíněných Obvodním soudem pro Prahu 4 v odůvodnění jeho rozsudku, jimiž podkládal právní názor, podle něhož byly poškozenými osobami finanční instituce (banky), nicméně je v dané věci nelze plně zohlednit. Nepochybně platí, že peněžní prostředky na účtu, vedeném peněžním ústavem na základě smlouvy o běžném účtu, nejsou v majetku majitele účtu, v jehož prospěch byl tento účet zřízen, ale v majetku peněžního ústavu (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2004, sp. zn. [11 Tdo 40/2004](#), a ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. [4 Tdo 812/2013](#)). Jestliže pak bylo ve druhém z nich, publikovaném pod č. [27/2014-II](#). Sb. rozh. tr., návazně konstatováno, že pokud pachatel neoprávněně odčerpal peněžní prostředky z účtu, škoda vznikla peněžnímu ústavu, nikoli majiteli účtu, a poškozeným je proto peněžní ústav, je nutné uvedené tvrzení vykládat v kontextu posuzovaných trestních věcí, v nich existujících vztahů a přesného znění právního závěru. V judikované trestní věci (publikované pod č. [27/2014](#) Sb. rozh. tr.) byly totiž primárním cílem pachatele peněžní prostředky na cizím účtu, kterých se zmocňoval prostřednictvím neoprávněného (padělaného) příkazu k úhradě, vyhotoveného zcela mimo ingerenci majitele účtu, což vedlo ke spáchání trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 tr. zákoníku v jednočinném souběhu s trestným činem podvodu podle § 209 tr. zákoníku. V takovém případě pachatel odčerpal peněžní prostředky z účtu neoprávněně (viz dikci citované právní věty „... pokud pachatel neoprávněně odčerpal ...“), ke škodě finančního ústavu (banky), která jejich výplatu nebo převod vůbec neměla uskutečnit, neboť související pokyny (příkaz) vůbec neučinila oprávněná osoba (při provádění výplat z účtu se přitom peněžní ústav řídí pokyny majitele účtu). V nyní posuzované věci ovšem obviněný J. B. jednal primárně vůči M. R., na které podvodným způsobem vylákal zmocnění, teprve na základě kterého byly úkony, formálně se již jevícími jako řádné, na základě pokynu, vyplývajícího z jednání oprávněného majitele účtů (byť prostřednictvím zmocněnce), provedeny majetkové dispozice, které obviněnému zpřístupnily finanční prostředky. Na straně finančních ústavů tak nevznikla škoda, neboť postupovaly ve smyslu pokynů, autorizovaných oprávněnou osobou M. R., majitelkou dotčených účtů či jiných finančních produktů, tedy z pohledu pro tento moment nastavených pravidel nikoli neoprávněně, ale naopak povinně.

18. Jinak řečeno, skutečnost, že pachatel obecně vzato odčerpal (v konečném důsledku) peněžní prostředky z účtu, sice obvykle zakládá stav v podobě poškození na straně banky, avšak nikoli bezvýjimečně a bez dalšího, ale je nutné posuzovat kontext daného skutkového děje, vztahy mezi zúčastněnými subjekty a oprávněnost (neoprávněnost) dílčích kroků. Jestliže totiž pachatel svůj útok nesměřoval primárně (v řadě realizovaných kroků) na výběr finančních prostředků z účtu, ale na podvodné opatření si možnosti s nimi disponovat v podobě vylákaní zmocnění od majitele účtu, jeho následné úkony (pokyny k převodům či výběrům) postrádají znak neoprávněnosti ve smyslu rozhodnutí publikovaného pod č. [27/2014](#) Sb. rozh. tr., neboť (byť jsou jinak v rozporu s právem) jsou formálně autorizovány oprávněnou osobou. Poškozeným je proto v takovém případě majitel účtu, a nikoli banka.

19. Pokud potom soud prvního stupně odkazoval na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2020, sp. zn. [8 Tdo 1557/2019](#), a na usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2020, sp. zn. [III. ÚS 3397/19](#), tato rozhodnutí byla vydána v rámci shodného trestního řízení, v němž byla v předchozím řízení řešena i otázka osoby poškozené v obdobném skutkovém ději jako nyní posuzovaném. S ohledem na předloženou argumentaci se jí nicméně Nejvyšší soud ani Ústavní soud v podstatě věcně nezaobíraly, a tedy nezaujaly k dané problematice žádný právní názor.

20. Osobou poškozenou v posuzované věci je proto M. R. Ze své pozice poškozené pak obecně vzato

mohla učinit zpětvzetí souhlasu s trestním stíháním obviněného jako svého prasynovce (viz § 163 odst. 1, 2 tr. ř. a § 100 odst. 2 tr. ř.). Zde je ovšem nutné doplnit, že obviněný a M. R. nebyli příbuzní v pokolení přímém a není současně zcela bezvýhradně zřejmé, zda by M. R. pocítovala újmu obviněného právem jako vlastní, přičemž ani obviněný v dovolání takový stav netvrdí. Nicméně s ohledem na jinak zjevně existující příbuzenský vztah a určitou kooperaci (kontakt, péči) a rovněž vzhledem k závěrům odvolacího soudu je patrně nutné jej (takový vztah) předpokládat. Avšak v návaznosti na zjištěné skutkové okolnosti věci, podle nichž sepsání dokumentu o zpětvzetí toho souhlasu učinila M. R. nikoli samostatně, ale až po intervenci ze strany sestry obviněného, svědkyně L. B., jejíž určité propojení s obviněným, resp. participace na jeho krocích, byly v této věci prokázány, nelze zmíněné zpětvzetí považovat za učiněné dobrovolně a svobodně. Naopak z okolností věci vyplývá, že se tak stalo ve smyslu § 163a odst. 1 písm. d) tr. ř. v tísní vyvolané nátlakem, jak již konstatoval Městský soud v Praze. Lze proto již jen zopakovat, že M. R. byla pod vlivem L. B., která jí tvrdila údajný špatný stav rodiny a údajné ohrožení možnosti starání se o ni, pokud svůj souhlas s trestním stíháním obviněného nevezme zpět, a rovněž jí opatřila listinu s písemným vyjádřením takové - údajné - vůle M. R. a zajistila legalizaci jejího podpisu. K tomu Nejvyšší soud zdůrazňuje, že existenci nátlaku - byť je nutné posoudit věc v její celistvosti a vzhledem ke všem okolnostem - je třeba hodnotit individuálně, mimo jiné ve vztahu k osobě, vůči níž mělo být takto jednáno, neboť jde o posouzení stavu, vzniklého u konkrétní osoby (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2017, sp. zn. [3 Tdo 1730/2016](#)). Poškozená M. R. přitom byla postižena závažnou duševní poruchou s poškozením kognitivních funkcí a byla velmi snadno manipulovatelná s hrubou poruchou soudnosti (což také zjevně umožnilo spáchání trestného činu obviněným). Ačkoliv tedy zjištěné a výše naznačené jednání svědkyně L. B., popřípadě obviněného, nebylo maximálně intenzivní či agresivní a na duševně zdravou dospělou osobu by nutně nemuselo mít podstatný vliv, u M. R. tomu bylo s ohledem na její stav, který byl svědkyni znám (L. B. zajistila dne 7. 9. 2018 vyhotovení a podpis listiny o zpětvzetí souhlasu s trestním stíháním obviněného, přičemž již dne 13. 6. 2018 vyhotovila návrh na zahájení řízení o omezení svéprávnosti M. R., v němž tvrdila její demenci, zmatenost, dezorientovanost a ovlivnitelnost), zcela jinak.

21. Souhrnně řečeno, z okolností celé věci vyplývá, že M. R. byla obecně vzato oprávněna k úkonu podle § 163 odst. 1 tr. ř., nicméně zmíněné zpětvzetí souhlasu s trestním stíháním obviněného (jinak vedeného z jejího podnětu) učinila v tísní vyvolané nátlakem, a tudíž ve smyslu § 163a odst. 1 písm. d) tr. ř. nebylo jejího souhlasu třeba. S ohledem na to je zřejmé, že vedení trestního stíhání obviněného nebylo nepřipustné, a nedošlo proto ani k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř.

22. Z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. [resp. zde s ohledem na procesní situaci podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. za užití § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.] lze dovolání podat, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., přestože již rozhodnutí soudu prvního stupně spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Směřuje-li dovolání proti odsuzujícímu rozhodnutí, pak tomuto dovolacímu důvodu obsahově odpovídají pouze námitky, v nichž se tvrdí, že skutkový stav, který zjistily soudy prvního a druhého stupně, nevykazuje znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným, ale trestného činu jiného nebo žádného. Předmětem právního posouzení totiž je skutek, tak jak ho zjistily soudy, a nikoli jak ho prezentuje či jak se jeho zjištění dožaduje dovolatel.

23. V podaném dovolání ovšem obviněný ve většinové části svých námitek nezpochybnil právní kvalifikaci skutkových zjištění učiněných soudy, ale primárně napadl správnost těchto zjištění a správnost procesu dokazování, jenž vedl k jejich dovození. Tyto námitky obviněného tedy směřují proti způsobu hodnocení důkazů soudy obou stupňů a rozsahu dokazování, přičemž obviněný se snaží přikládat provedeným důkazům obsah odpovídající jeho představě o skutkovém ději, což s

odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. [resp. podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. s odkazem na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.] nelze činit.

24. Vzhledem k tomu, že obviněný svou argumentací namítal také porušení zásady presumpce neviny a pravidla *in dubio pro reo*, je možné doplnit, že takové námitky taktéž nemohou naplňovat zvolený dovolací důvod, ani jiný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 tr. ř. Pravidlo *in dubio pro reo*, které vyplývá ze zásady presumpce neviny (§ 2 odst. 2 tr. ř.), znamená, že za situace, kdy nelze odstranit dalším dokazováním důvodné pochybnosti o skutkové otázce významné pro rozhodnutí ve věci, je třeba rozhodnout ve prospěch obviněného. Z uvedeného vymezení tedy vyplývá, že se tato zásada vztahuje výlučně k otázce hodnocení důkazů a zjišťování skutkových okolností případu, nikoliv k právnímu posouzení skutku, jak předpokládá ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Jako taková tedy není způsobilá naplnit zvolený (ale ani žádný jiný) dovolací důvod, obdobné závěry pak platí pro zásadu presumpce neviny (viz závěry o procesní povaze námitek neuzítí zásady presumpce neviny v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2018, sp. zn. [5 Tdo 418/2018](#), nebo v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. [6 Tdo 92/2018](#)).

25. Lze doplnit, že v naznačené souvislosti nebylo namíste akceptovat ani tvrzení obviněného uvedené v dovolání, podle kterého policejní orgán měl možnost M. R. (která zemřela dne 9. 7. 2019) opakovaně vyslechnout v době, kdy ještě žila, což bylo navrhováno, ovšem chybně se nestalo. Jmenovaná totiž byla jako svědkyně vyslechnuta v přípravném řízení dne 21. 6. 2018 podle § 158 odst. 9 tr. ř. za podmínek podle § 158a tr. ř., a to za přítomnosti soudce, tedy procesním postupem zcela odpovídajícím trestnímu řádu. S přihlédnutím ke stavu M. R., jenž měl vliv i na možnost zohlednění její výpovědi, nebyl zmíněný požadavek zjevně důvodný a v jeho neakceptaci nelze spatřovat jakékoli porušení práva obviněného.

26. Dále obviněný namítl existenci tzv. extrémního rozporu mezi provedenými důkazy a z toho učiněnými skutkovými zjištěními. Takovou vadu však Nejvyšší soud v posuzované věci neshledal. Soudy obou stupňů si vytvořily dostatečný skutkový podklad pro svá rozhodnutí v souladu s § 2 odst. 5 tr. ř. a nijak nevybočily z mezí volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř. Všechny řádně provedené důkazy soudy hodnotily podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, v souladu s pravidly formální logiky a zásadou volného hodnocení důkazů, čímž dospěly ke správným skutkovým závěrům odpovídajícím výsledkům dokazování. Obhajoba obviněného byla vyvrácena především vyjádřením znalců MUDr. P. K. a PhDr. J. K., výpověďmi svědků (zejména J. K., S. S. a H. S.) a listinnými důkazy (zejména je namíste připomenout propouštěcí zprávu z T. nemocnice založenou v trestním spisu). Na podkladě řádně provedeného dokazování pak byl spolehlivě zjištěn skutkový děj (což vyloučilo možnost užití pravidla *in dubio pro reo*), jehož podstatou bylo zneužití stavu M. R. obviněným a vylákání jejího majetku (finančních prostředků).

27. Pokud jde o skutkové závěry soudů obou stupňů, je nutné je označit za důvodné, logické a navazující na provedené důkazy, což značí nemožnost dovození jakéhokoli, natož extrémního, rozporu mezi nimi a na základě nich učiněnými právními závěry.

28. Ve stručnosti a pouze *obiter dictum* je možné k podstatným momentům věci připomenout, že především M. R. nebyla z T. nemocnice dne 14. 5. 2018 propuštěna na tzv. negativní reverz pouze z formálních důvodů (nedostatek času ošetřující lékařky), neboť měla být přijata do Domova pro seniory Ř., tedy že by k ukončení hospitalizace mělo v následujících dnech dojít i bez podepsání tohoto negativního reverzu. Naopak z propouštěcí zprávy je zřejmé, že s ohledem na špatný zdravotní stav M. R. nebylo její propuštění doporučováno a bylo zdůrazněno, že i přes opakovaná poučení o zdravotním stavu pacientky a o možných komplikacích až po hrozbu smrti žádá ona a její synovec (obviněný) o negativní reverz. Soudy obou stupňů tedy naprosto důvodně neuvěřily výpovědi obviněného a jeho sestry svědkyně L. B., která tuto skutečnost uváděla shodně s obviněným.

29. Dále soudy neakceptovaly tvrzení obviněného k následnému jednání po tomto rizikovém propuštění M. R. a jejím stěhování do Domova pro seniory Ř., v jehož rámci měla jmenovaná zdravotně (zejména duševně) silně hendikepovaná osoba údajně aktivně, samostatně, svobodně a vážně a současně naprosto bezdůvodně bezodkladně (v podstatě v řádu hodin) učinit zcela zásadní rozhodnutí, které vyústilo v převod v podstatě veškerého v bankách uloženého majetku v hodnotě několika milionů korun z jejího vlastnictví do vlastnictví obviněného.

30. Stěžejní pak v celé věci bylo posouzení zdravotního stavu M. R., a to v období kolem data 15. 5. 2018. Obviněný zpochybňoval zejména znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, vypracovaný znalci MUDr. P. K. a PhDr. J. K., a naopak poukazoval na opačné závěry plynoucí z jím předloženého znaleckého posudku vypracovaného znalcem MUDr. M. P., resp. domáhal se jeho zohlednění, popřípadě zadání znaleckého posudku revizního. K tomu ovšem Nejvyšší soud poukazuje na závěry soudů činných dříve ve věci, které neshledaly existenci dvou rovnocenných znaleckých posudků v tom smyslu, že by závěry obou byly odborně správné a logické, a bylo by nutné proto na případné rozpory reagovat. Ve znaleckém posudku MUDr. M. P. byla totiž shledána zásadní pochybení a právě na základě této skutečnosti byl pro závěr o vině obviněného brán v úvahu pouze původní znalecký posudek. Pokud obviněný uváděl, že soudy jsou v těchto odborných otázkách laikem a v podstatě nemohou odborně zasahovat do závěrů znaleckých posudků, je třeba upozornit, že jde o důkaz v trestním řízení, který je třeba (jakožto všechny ostatní) po jeho provedení v souladu s ustanoveními § 2 odst. 5 a 6 tr. ř. hodnotit, což také soudy obou stupňů učinily. Přitom právě na základě tohoto postupu bylo zjištěno, že znalec MUDr. M. P. uváděl, že v období, kdy došlo k provedení posuzovaných právních úkonů, neexistují žádné objektivní informace, podle nichž by se M. R. nacházela ve stavu, kdy by se nechala manipulovat, avšak zcela pominul, že již v této době byla dlouhodobě léčena v Centru pro neurogenerativní onemocnění pro demenci a při její hospitalizaci dne 7. 5. 2018 byl konstatován (na základě provedených vyšetření) středně těžký kognitivní deficit, což byly pro posouzení zdravotního stavu svědkyně zásadní podklady. Naopak zprávou z geriatrické ambulance ze dne 12. 7. 2018, na kterou se znalec MUDr. M. P. odvolával, se zabývali znalci MUDr. P. K. a PhDr. J. K. ve svém posudku, kde vysvětlili příčinu rozporů s předchozími lékařskými zprávami i následným vyšetřením. Z této zprávy ostatně plyne také to, že bylo doporučeno vypracovat znalecký psychiatrický posudek k případnému zbavení svéprávnosti M. R. Odvolací soud se tak zcela logicky přiklonil k závěrům znalců, kteří vycházeli ze všech dostupných podkladů a jejichž závěry byly odborně správné a logické. Nevznikly zde tedy žádné pochybnosti o správnosti tohoto posudku, totéž však nelze říci o znaleckém posudku předloženém obviněným. V tomto postupu odvolacího soudu tak nelze v žádném případě shledávat libovůli, jak obviněný naznačoval. Lze proto uzavřít, že Nejvyšší soud se plně ztotožňuje se závěrem, podle něhož M. R. v rozhodné době nebyla schopna pro duševní chorobu odolat nátlaku ze strany obviněného a její jednání bylo chorobným projevem daným demencí, nikoliv projevem její svobodné vůle.

31. Navíc (i s ohledem na obviněným tvrzenou soudní praxi) je nutno poukázat na skutečnost, že v případě tohoto znaleckého posudku nešlo o jediný důkaz. Lze zmínit řadu svědeckých výpovědí (nikoliv pouze výpověď svědkyně J. K., jak uváděl obviněný), z nichž jednak vyplynulo, že M. R. byla velice šetrná a své finanční prostředky nechtěla nikomu poskytnout (protože např. peníze dočasně neposkytla ani své neteři ve chvíli, kdy je potřebovala, jako půjčku), k tomuto lze odkázat právě na výpověď její neteře – svědkyně P. S. či svědkyně I. P. Dále z nich také vyplynulo, že opakovaně uváděla, že její majetek, resp. finanční prostředky, obdrží někdo až po její smrti (viz výpověď svědkyně I. P., svědka S. S. či svědka T. K.). Nic tedy nenásvědčovalo tomu, že by chtěla s penězi za svého života jakkoli disponovat. Je možno taktéž poukázat na řadu svědecky doložených vyjádření M. R. po tom, co došlo k dispozici s jejími finančními prostředky, tyto kroky opakovaně hodnotila velmi negativně (viz výpověď svědkyně H. S., svědkyně I. P. či svědka T. K.), což ostatně v konečném důsledku vedlo i k podání trestního oznámení v této věci. Zmíněná zjištění tak zásadně nekorespondují s obhajobou obviněného, podle které M. R. jednala zcela svobodně a chtěla na něj

převést finanční prostředky. Lze znovu zmínit, že - jak poznamenal soud prvního stupně - nebyly zde shledány ani žádné důvody pro darování těchto finančních prostředků obviněnému z důvodu péče o M. R. (již vůbec nikoli všech prostředků), neboť si veškeré léčebné a bytovací výdaje mohla hradit sama, aniž by tyto finanční prostředky na někoho převáděla (někomu darovala). Pokud pak soudy neuvěřily některým výpovědím svědků či některé z nich nebyly pro posouzení této věci relevantní, bylo to uvedeno a dostatečně a logicky vysvětleno v odůvodnění jejich rozhodnutí, na něž Nejvyšší soud v tomto směru odkazuje.

32. Vedle výše uvedených námitek, kterými měl podkládat existenci tzv. extrémního nesouladu mezi skutkovým zjištěním a skutečnostmi, jež vyplývají z provedených důkazů, obviněný dále tvrdil, že mu byl kladen po celou dobu trestního řízení za vinu jiný skutek, následně změněný soudem prvního stupně zejména v osobě poškozeného, což mu omezilo dostatečný čas k přípravě, resp. mu nebylo umožněno reagovat na odlišně zvolenou právní kvalifikaci. Ačkoli ani takovou námitku není možné podřadit pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. s odkazem na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., Nejvyšší soud k tomu především uvádí, že trestní řízení je nepochybně ovládáno i zásadou totožnosti skutku, podle níž obžaloba může být podána jen pro skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání (§ 176 odst. 2 tr. ř.), a soud může rozhodovat jen o skutku, který je uveden v žalobním návrhu (§ 220 odst. 1 tr. ř.). Totožnost skutku je pak zachována především při naprostém souladu mezi popisem skutku v usnesení o zahájení trestního stíhání, v žalobním návrhu a ve výrokové části rozhodnutí soudu, nicméně postačí i shoda mezi podstatnými skutkovými okolnostmi. Některé okolnosti tedy mohou oproti např. obžalobě přibýt, některé mohou odpadnout, soud může upřesnit nepřesný popis z obžaloby, nesmí se ovšem změnit podstata skutku (viz závěry publikované pod č. [6/1962](#) Sb. rozh. tr. a ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář. 7. vydání. Praha, C. H. Beck, 2013, s. 2722). Podstata projednávaného skutku v posuzované věci, tedy mechanismus jednání obviněného, který měl zneužít jemu známého zdravotního (duševního) stavu M. R. a takto se obohatit o částky popsané ve výroku o vině, pocházející z určitého zdroje, ke škodě jiného, jsou setrvalé, zřejmé a po celou dobu řízení neměnné, stejně jako navazující právní kvalifikace. K porušení zmíněné zásady, a rovněž ani k jakémukoli omezení práv obviněného na obhajobu, tedy zjevně nedošlo.

33. V daném rozsahu se tudíž argumentace obviněného mýjí s tvrzeným dovolacím důvodem.

34. Pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. s odkazem na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. tak lze podřadit jen jednak s jistou mírou tolerance námitku týkající se nenaplnění subjektivní stránky v jednání obviněného (ve vztahu k vědomosti o zdravotním stavu M. R.) u trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku a námitku ohledně nesprávně určené výše škody ve vztahu k tomuto trestnému činu, a jednak námitku týkající se určení osoby poškozené trestnou činností.

35. Pokud jde o subjektivní stránku, resp. zavinění obviněného, s ohledem na učiněná skutková zjištění není pochyb o tom, že si obviněný musel být a také byl plně vědom zdravotního stavu M. R. Tuto skutečnost dokládá např. zjištění, že obviněný byl dne 14. 5. 2018 poučen o zdravotním stavu M. R. při jejím propuštění z T. nemocnice (na tzv. negativní revers) a zejména sám popsal její chování dne 30. 5. 2018 při jejím vyšetření v psychiatrické ambulanci, když uvedl, že zapomínala vypnout plyn, vypila celou láhev sirupu, snědla větší množství léků, nechtěla pustit ošetřovatelku domů apod., z čehož tedy jednoznačně plyne, že věděl o jejím špatném zdravotním stavu. Je možné dodat, že zmíněnou skutečnost naopak nemuseli rozpoznat pracovníci v bance, na poště či na jiných místech, kteří (jako laikové) byli na rozdíl od obviněného v poměrně krátkém a často jednorázovém kontaktu s M. R., což jednoznačně vyplynulo i ze znaleckého vyjádření. Uvedená skutková zjištění je následně nutné hodnotit tak, že obviněný jednal zcela cíleně, veden zřetelným záměrem získat v konečném důsledku do své majetkové sféry finanční prostředky M. R., a tedy nutně v přímém úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

36. K námitce ohledně nesprávně určené výše způsobené škody, přičemž podle obviněného se soudy nezabývaly tím, že finanční prostředky darované obviněnému byly užity pro potřeby M. R., k čemuž obviněný předložil důkazy o platbách za výdaje, Nejvyšší soud uvádí, že došlo-li podvodným vylákaním peněz již k dokonání trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku, je způsobenou škodou celá vylákaná peněžitá částka bez ohledu na to, zda obviněný později vrátí vylákané peníze nebo jejich část poškozenému. Takové vrácení peněz je třeba považovat jen za náhradu způsobené škody nebo její části (viz rozhodnutí publikované pod č. [32/2004](#) Sb. rozh. tr.). Dosáhl-li věřitel alespoň částečného uspokojení, má to pak význam z hlediska povahy a závažnosti trestného činu ve smyslu § 39 odst. 1, 2 tr. zákoníku, a pokud zejména došlo k úplnému uspokojení, i z hlediska použití zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2056). Výše způsobené škody byla tedy soudem prvního stupně vymezena v souladu s uvedenou judikaturou zcela správně. Zde na okraj Nejvyšší soud doplňuje, že obviněný ze získané částky ve výši asi 4 a 1/2 milionu Kč vynaložil ve prospěch M. R. jen menšinou částku, další potom na své výdaje a existující zbytek (údajně asi 2 miliony Kč) vyzvedl v hotovosti a v řízení odmítl uvést, kde se nachází.

37. Obviněný dále předložil námitku týkající se určení osoby poškozené, popřípadě tvrdil, že poškozenými nemohly být banky, které nejednaly v omylu, ale finanční prostředky vydaly (převedly) na základě platných plných mocí. K tomu Nejvyšší soud uvádí, že postavení osoby poškozené je do jisté míry procesní záležitostí (§ 43 a násl. tr. ř.), znakem použité skutkové podstaty je potom způsobení škody na cizím majetku. To, že takový následek, tzn. škoda na cizím majetku, nastal, je nepochybné, neboť peníze, o které se obviněný obohatil, byly pro něj cizím majetkem. I zmíněný znak, újma majetkové povahy jako následek, vzniklý v příčinné souvislosti s jednáním obviněného, což je postačující pro soudy vyslovené právní posouzení skutku, je tedy zjevně dán. Součástí jiného hmotněprávního posouzení pak v širších souvislostech a s dopady zejména do adhezního řízení může být i určení, na straně kterého subjektu vznikla škoda. V podrobnostech je k tomu možné odkázat na již výše uvedené [k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř.] a doplnit, že v posuzované věci s ohledem na aktuální procesní stav jde (z hmotněprávního pohledu) o otázku zcela marginální. Jak již totiž bylo řečeno, znaky použité skutkové podstaty byly naplněny (tedy právní posouzení skutku bylo provedeno správně), odvolací soud potom rovněž správně shledal postavení osoby poškozené u M. R. (byť v podstatě mimo jiné), a nad rámec toho zmíněná otázka nemůže mít žádné dopady do adhezního řízení, neboť dědic J. F. byl podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázán se svým nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních (což je navíc způsob rozhodnutí, opírající se o výklad ve prospěch obviněného, stejně jako neexistence předchozího přístupu i k bankám jako k poškozeným).

38. Souhrnně [k námitkám podřaditelným pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. s odkazem na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.] řečeno, obligatorní znaky skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku byly jednáním obviněného naplněny, což znamená, že hmotněprávní závěry soudů nižších stupňů jsou v podstatných momentech správné.

39. S ohledem na shora popsané závěry Nejvyšší soud konstatuje, že námitky předložené obviněným v dovolání se v části mýjí s věcným naplněním tvrzených dovolacích důvodů stejně jako dalších dovolacích důvodů uvedených v § 265b tr. ř., ve zbylé části jim pak není možné přisvědčit. Proto Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného jako zjevně neopodstatněné. S ohledem na popsaný závěr nebylo ani namístě se vyslovit k návrhu obviněného na odklad či přerušování výkonu napadeného rozhodnutí.